

ja. Ainutkertaisia tanssihetkiä Reijo Kelan kanssa laatineille **Hannele Jyrkälle, Jalo Heikkisel-le, Heikki Laitiselle, Erkki Pirtolalle ja Tiina Suhoselle**. Kuvia tapahtumasta on sivulla 96. (Reetta Kettunen)

MERIKESKUS VELLAMO

Kotkan sydämessä, vanhassa Kantasatamassa, sijaitsee Merikeskus Vellamo. Se on uudisrakennus, joka avattiin yleisölle viime kesänä. Keskuksen pääsuunnittelija on arkkitehti, professori **Ilmari Lahdelma**. Sen julkisivu muodostuu eri sävyin maalatuista peltikaseteista ja silkkipainetuista lasilevyistä. Rakennuksen sisätiloissa keskeisessä osassa on puumateriaali, tammi. Merikeskuksessa ovat mm. Suomen merimuseo, Kymenlaakson museo ja Tietokeskus Vellamo.

Suomen merimuseon päänäyttely ”Pohjan-tähti, Etelän risti” paneutuu niin merenkulkijoiden elämään, laivojen kehitykseen, merikauppaan kuin laivamatkustamiseen. Näyttelyssä on esillä mm. navigointilaitteiden kehitys ja hylkylöydöt, kuten vuonna 1747 uponneen St. Mikaelin esineistö. Osana näyttelyä ovat myös talvimerenkulku ja jää. Pienenä haittana on kokonaiskuvan vaikeus, koska kronologia on katkelmallista. Näyttelyvieraan päässä täytyy olla jonkinlainen yleiskuva siitä, mitä mihinkin aikakauteen on voinut kuulua. Myös Kymenlaakson museon ”Virtaa”-päänäyttely on temaat-tinen, mutta siinä ehkä paikallisuus ja asioiden tutuus sitoo asioita paremmin yhteen. Katseli- ja voi antautua ikään kuin tarinoiden vietäväksi.

Merikeskuksen venehalliin on koottu veneitä niin Suomen merimuseon kuin Kymenlaaksonkin museon kokoelmista. Kesäisin yleisölle on avoinna myös museoaluslaituri, jossa on museo-laivoja ja -veneitä. Tietokeskus Vellamo tarjoaa arkisto- ja kirjastopalveluita. Se kokoaa yhteen neljän toimijan palvelut, joita antavat Suomen merimuseo, Kymenlaakson museo, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu ja Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia.

KIRJAN KESKUS SASTAMALAAN

Vuonna 2011 avataan Sastamalassa valtakunnallinen kirjakulttuurikeskus. Se on tulossa työllimellä ”Kirjan keskus – Kirjan Museo” ns. Bäckmanin taloon. Tavoitteena on matkailullisesti kiinnostava kohde, jossa on tarjolla näyttelyitä, toimintaa ja tapahtumia. Keskus toteuttaa kokoelma- ja tutkimustoimintaa sekä koulutusta. Apteekkari Bäckmanin kulttuurihistoriallisen talon sijainti Sastamalan keskustassa on erinomainen. Peruskorjauksen budjetti on noin 1,5 milj. euroa.

Verohallitus on hankkeelle myönteinen. Se on nimennyt Suomen kirjainstituutin säätiön sellaiseksi säätiöksi, jolle lahjoittamansa summan yhteisö voi vähentää tulostaan verotuksesta. Kirjainstituutin säätiö on nimetty tähän tarkoitukseen vuosiksi 2009–13. Säätiön asiamies on toiminnanjohtaja **Leena Aaltonen**. Hallituksen puheenjohtajana toimii Tieteellisten seurain valtuuskunnan julkaisupäällikkö **Eeva-Liisa Aalto**.

ENO-VERKKOKOULU

Nuorten ja koululaisten ympäristötietoisuutta lisäävä verkkohanke lähti liikkeelle Pohjois-Karjalan Enosta 1990-luvun lopulla. Verkkokoulun johtaja **Mika Vanhanen** oli tuolloin opettajana Enon koulussa. Tällä hetkellä kestävä kehityksen verkkokoulua käytetään yli 120 maassa. Internetillä välitetään tietoja ja opetusmateriaaleja eri maiden kouluihin. ENO-lyhenne tarkoittaa englanniksi *Environment Onlinea* (www.joensuu.fi/eno). Hanke on organisoinut esim. puunistutustalkoot: oppilaat istuttivat yhteensä 300 000 puuta 124 eri maassa. Verkkokoululle myönnettiin vuonna 2009 kansainvälinen ympäristöpalkinto Energy Globe World Award.

ENO-verkosto kokoontui ”Joensuu Way 2009” -nimellä nuorten SciFest-tiedetapahtuman aikana Joensuussa huhtikuun puolivälissä. Yhteensä tapahtumassa oli noin 200 kansainvälistä oppilasta ja opettajaa noin 30 maasta. SciFestissä oli yli 60 toiminnallista työpajaa ja osallistujia lähes 6 000.

SUOMALAINEN NETTIARKISTO

Kansalliskirjastossa on tallennettu avoimissa tietoverkoissa julkaistuja aineistoja tekijänoikeuslain nojalla vuodesta 2006 alkaen. Siellä avattiin 2.4.2009 suomalainen verkkoarkisto, jonne tallennetaan Suomessa yleisön saataville asetettuja verkkoaineistoja. Se on kirjaston lakisääteisesti ylläpitämän kansalliskokoelman uusin laajennus. Otos sisältää sekä yhteisöjen että yksityisten kansalaisten tuottamaa aineistoa. Tähän mennessä Kansalliskirjasto on tallentanut verkosta kaikkiaan 131 miljoonaa tiedostoa, joihin kuuluu mm. miljoonia www-sivuja sekä kymmeniä tuhansia ääni- ja kuvatiedostoja.

Uutta kansallista arkistoa kartutetaan kerran vuodessa tehtävällä peruseräyksellä, jota vuorostaan täydennetään pitkin vuotta teemakeräyksin, kun Suomessa tapahtuu jokin kansakuntaa liikuttava asia. Esimerkkejä jo tehtyjen teemakeräysten kohteista ovat mm. Euroviisut, erilaiset vaalisivustot sekä maahanmuuttajuuteen ja ulkosuomalaisuuteen liittyvä materiaali. Kansalliskirjaston asiakkaat voivat käyttää verkkoarkistoa päätarkennuksen tiloissa Helsingin Unioninkadulla tarkoitukseen erikseen varatuilla työasemilla. Palvelu laajenee myöhemmin myös maan muiden vapaakappalekirjastojen asiakaskäyttöön.

200 VUOTTA PORVOON VALTIOPÄIVISTÄ

Tänä vuonna on kulunut 200 vuotta useistansiistä merkittävistä tapahtumista, jotka vaikuttivat Suomen suuriruhtinaskunnan syntyyn. ”Merkkivuoden 1809” päätapahtumat liittyvät Porvoon valtiopäiviin, jotka Venäjän keisari **Aleksanteri I** avasi 28.3.1809. Kaksi sataa vuotta myöhemmin ”Merkkivuosi 1809” -valtuuskunta piti juhlakokouksen samalla kellonlyömällä ja samassa paikassa Porvoon tuomiokapitulissa. Kokoukseen osallistuivat kaikki keskeiset valtiovallan edustajat.

Porvoon tuomikirkossa esitettiin 28.3.2009 kutsuvieraille lisäksi juhladraama *Laulu Suomelle*, jossa teatterin ja musiikin keinoin kuvattiin Porvoon valtiopäivien taustalla olleita tapah-

tumia ja itse valtiopäiviä. Samana iltana juhladraama lähetettiin myös Ylen TV1:ssä. Sen on **Heikki Ylikankaan** alkuperäiskäsikirjoituksen pohjalta televisiolle kirjoittanut ja ohjannut **Tiina Puumalainen**. Päivän juhlallisuuksiin sisältyi myös Aleksanteri I:n kulkue ja kaikille avoin kaupunkijuhla ”Porvoon kalaarit”.

SUOMALAISEN TIEDEAKATEMIAN UUTISIA

Tiedeakatemian vuosikokous pidettiin 6.4.2009 Helsingissä. Akatemian vuotuinen kunniapalkinto annettiin professori **Heikki Ylikankaalle** hänen suurista ansioistaan historian tutkimuksen alalla. Uudeksi kunniajäsenekseen akatemia on kutsunut professori **Maija Lehtosen**. Tiedeakatemian uudeksi pääsihteeriksi valittiin professori **Olli Martio**, joka aloittaa tehtävänsään elokuussa.

TSV:N KEVÄTKOKOUS

Tieteellisten seurain valtuuskunnan 100-vuotisrahasto (Alfred Kordelinin säätiön erillisrahasto) jakoi apurahoja yhteensä 10 000 euroa valtuuskunnan kevätkokouksen yhteydessä 30.3.2009 Tieteiden talolla Helsingissä. Kokousta edelsi professori **Tapio Markkasen** esitelmä ”Maailmankaikkeutta jokaiselle. Tähtitieteen kansainvälinen vuosi 2009 meillä ja muualla”. Kokouksessa hyväksyttiin uudeksi jäsenekseksi Kulttuurintutkimuksen seura. Seuran kotipaikka on Jyväskylä ja puheenjohtaja professori **Erkki Vainikkala**. Kuvia tapahtumasta on sivulla 96.

Ilari Hetemäki